

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 500/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., B., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. S., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3 Tos 25/2010 zo 16. septembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. októbra 2010 doručená sťažnosť J. M., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Tos 25/2010 zo 16. septembra 2010.

Zo sťažnosti vyplynulo, že uznesením krajského súdu zo 16. septembra 2010 na neverejnom zasadnutí senátu bolo rozhodnuté, že sudcovia tohto súdu JUDr. D., JUDr. F. a JUDr. B. (ďalej len „namietaní sudcovia“) nie sú vylúčení z vykonávania úkonov odvolacieho konania v trestnej veci vedenej proti sťažovateľovi pod sp. zn. 6 To 6/2010.

Sťažovateľ tvrdil, že týmto rozhodnutím boli porušené ním označené základné práva, pretože v uvedenom konaní sám JUDr. D. ešte v roku 2009 vyhlásil, že je vo veci zaujatý. V konaní na Okresnom súde Brezno, ktoré je vedené pod sp. zn. 4 C 194/2010, podal žalobu o ochranu osobnosti, ktorou sa domáhal vyslovenia, že došlo k porušeniu jeho práv tým, že členovia odvolacieho senátu krajského súdu a aj namietaní sudcovia prejedikovali spáchanie trestného činu skôr, ako bolo vo veci právoplatne rozhodnuté, čím porušili zásadu prezumpcie neviny. Vzhľadom na to, že krajský súd nedostatočne zohľadnil ním vznesené námietky v naznačenom smere, žiadal, aby ústavný súd vo veci vydal tento nálež:

„1/ Uznesením Krajského súdu v Prešove 3Tos 25/10 zo dňa 16.9.2010 došlo k porušeniu základných ľudských práv a slobôd sťažovateľa vyplývajúcich z čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd ako aj Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1, 2.

2/ Ústavný súd zrušuje rozhodnutie Krajského súdu v Prešove 3Tos 25/10 zo dňa 16. 9.2010.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že uznesením krajského súdu sp. zn. 3 Tos 25/2010 zo 16. septembra 2010 došlo k porušeniu ním označených základných práv.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom odmietnutia sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodu na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis sp. zn. III. ÚS 132/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo

samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu vyplýva:

„V súvislosti s podanými námietkami zaujatosti odvolacieho senátu tento už spomínaným rozhodnutím zo dňa 2.8.2010 vyslovil, že odvolací senát v zložení JUDr. V. D. – predseda senátu a sudcovia JUDr. P. F. a JUDr. J. B. nie sú vylúčení z vykonávania úkonov odvolacieho konania. ...

Vo vzťahu k podaným žalobám na ochranu osobnosti odvolací senát udáva, že podanie žaloby by mohlo zakladať negatívny vzťah medzi sudcom a obžalovaným, avšak ani jeden člen senátu vo svojom písomnom stanovisku neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by zakladala subjektívnu alebo objektívnu nestrannosť alebo zaujatosť. V tejto súvislosti dodáva, že sťažnostné senáty uznesenia, ktorými mala byť prejednaná vina oboch obžalovaných, boli im oznámené 3.2.2009 a 4.1.2010 a žalobu na ochranu osobnosti podali až 8.7.2010. O žalobe obžalovaných doposiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, a predmetom sporu je rozhodovacia činnosť. V podstate na základe týchto skutočností odvolací senát sa domnieva, že zo strany obžalovaného ide o úmyselnú obštrukciu s úmyslom oddialiť rozhodnutie aj o jeho odvolaniach proti vyhlásenému rozsudku do doby, pokiaľ nebude prepustený z väzby.

Sťažnostný senát v rámci prieskumného konania zistil, že rozhodnutie odvolacieho senátu o nevyhlásení z vykonávania úkonov v odvolacom konaní má oporu v príslušných ustanoveniach zákona.

Sťažnostný senát v rámci preskúmania veci zisťoval, či odvolací senát je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v zmysle § 31 ods. 1 Tr. por., či možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti pre pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencovi alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní. Takéto skutočnosti sťažnostný senát po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, nezistil. ...

Sťažnostný senát krajského súdu nezistil ani v ďalšej namietanej skutočnosti, a to v podaní občianskoprávnej žaloby, dôvody na vylúčenie odvolacieho senátu krajského súdu. Obžalovaní M. Č. a J. M. podali voči sudcom krajského súdu JUDr. V. D., JUDr. J. B., JUDr. P. F. a JUDr. E. R. návrh na vydanie rozkazu na plnenie podľa § 174b O. s. p. Obžalovaní sa domáhajú, aby odporcovia boli povinní sa zdržať tvrdení uvedených v už spomínanom uznesení krajského súdu a sú povinní na svoje náklady podať podanie do spisu vo veci 2Tos 5/09 a 2Tos 53/09, že ich tvrdenia boli predčasné a že tieto tvrdenia podali v rozpore s platným právnym predpisom.

Ani sťažnostný senát krajského súdu podaním tejto občianskoprávnej žaloby nezistil skutočnosti, na základe ktorých by bolo potrebné konštatovať, že odvolací senát krajského súdu je vylúčený z vykonávania úkonov v odvolacom konaní.

Sťažnostný senát opätovne zdôrazňuje, že aj po podaní civilnej žaloby obžalovaným je rozhodujúce akceptovanie ustanovenia § 31 ods. 3 Tr. por., podľa ktorého z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca, u ktorého možno mať pochybnosti o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo dotýka. Takouto skutočnosťou nie je ani podanie civilnej žaloby obžalovaným, pretože by to mohlo vylúčiť namietaného sudcu z rozhodovania v trestnej veci pri podaní aj zjavne neopodstatnenej občianskoprávnej žaloby.

V tejto súvislosti krajský súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31.8.2010 sp. zn. 2Ndt 15/2010, ktorý rozhodoval o návrhu obž. M. Č. a J. M. na odňatie veci Krajskému súdu v Prešove a jej prikázanie inému krajskému súdu podľa § 23 ods. 1 Tr. por. V dôvodoch uvedeného uznesenia sa konštatuje, že nezaujatosť pri rozhodovaní patrí medzi základné profesionálne povinnosti sudcu a strana v konaní ho nemôže z rozhodovania eliminovať len tým, že podaním žaloby na ochranu osobnosti alebo iného podobného návrhu postaví sudcu do pozície protistrany v občianskom súdnom konaní, ak sa jej nejaví procesný postup súdu v trestnom konaní sám osebe ako taký, ktorého výsledkom bude pre ňu priaznivé meritórne rozhodnutie.

Sťažnostný senát krajského súdu nezistil dôvody na vylúčenie odvolacieho senátu z rozhodovania ani pre namietaný príbuzenský pomer predsedu odvolacieho senátu JUDr. D. a synovca JUDr. D., ktorý pôsobí ako sudca na Krajskom súde v Prešove a ani pre jeho príbuzenský pomer ku JUDr. D., náhradnému obhajcovi obžalovaného Č.

Predseda senátu JUDr. D. vo svojom vyjadrení uvádza, že jeho príbuzenský vzťah k náhradnému obhajcovi obžalovaného, JUDr. V. D., zanikol rozvodom s jeho sestrou v roku 2005 a so sudcom Krajského súdu v Prešove, JUDr. E. D., udržiava kolegiálny vzťah.

Tieto skutočnosti podľa sťažnostného senátu krajského súdu nie sú dôvodmi na vylúčenie predsedu senátu z prejednávania veci v štádiu odvolacieho konania voči obžalovaným Č. a M.

Sťažnostný senát krajského súdu mal na zreteli, že odňatie veci zákonnému sudcovi a jej pridelenie inému je potrebné chápať ako neštandardný a výnimočný postup a iba pri splnení zákonných podmienok vylúčenia sudcu uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por., pričom tieto skutočnosti po preskúmaní veci zistené neboli, preto rozhodol tak, že sťažnosť obžalovaných M. Č. a J. M. ako nedôvodnú zamietol.“

Podľa názoru ústavného súdu uvedený postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho názoru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa so skutkovým hodnotením a následne s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom skutkových a právnych omylov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neopodstatnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takého nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietnuť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2010